

Slovo k povzbuzení na úterý 26. ledna 2021, sv. Timoteje a Tita, biskupů
Biblická čtení: 2Tim 1,1-8; Ž 96; Lk 10,1-9

Milé sestry, milí bratři,

po včerejším svátku Obrácení svatého Pavla máme dnes památku dvou z jeho nejvýznamnějších žáků a spolupracovníků, svatých Timoteje a Tita. O obou čteme v Novém zákoně, zejména v Pavlových listech. Oba se stali jeho spolupracovníky, oba ho nějakou dobu doprovázeli na jeho putování. Timotej se pak stal biskupem v Efezu, Titus v Korintu. Oba hlásali evangelium podobně jako svatý Pavel, oběma jim adresoval své krátké novozákonné listy, dva Timoteovi, jeden Titovi, označované jako takzvané pastorální epištoly.

Z Druhého listu Timotejovi je i dnešní první čtení. Je to jeho samotný začátek, který odráží charakteristiku celého následného listu jakožto vpravdě otcovského dopisu. Pavel jej píše z vězení a chce jím Timoteje povzbudit v jeho nelehké pastýřské službě, povzbudit ho ve statečném odmítání nepravého evangelia a ve věrnosti Kristu (a přenechejme klidně čistě akademickým debatám biblistů, zda tento list napsal svatý Pavel sám svou vlastní rukou, anebo tak učinil prostřednictvím některého ze svých spolupracovníků).

Všimněme si raději dvou krásných momentů dnešního úryvku:

Prvním z nich je Pavlovo ujištění Timotejovi: «na tebe pořád vzpomínám ve svých modlitbách dnem i nocí». Pavel je již dávno ve vězení v Římě, kvůli Kristu «nosí pouta», zatímco Timotej je biskupem v Efezu, tedy daleko v Malé Asii. Na této zemi se již nikdy neuvidí. Jediným způsobem, jak může Pavel vykonávat i na dálku své duchovní otcovství, je napsat (případně nechat napsat) Timotejovi list a modlit se za něj. A to také činí, jak slyšíme.

A to je krásná inspirace. Nejen pro „duchovní otcovství“, jak je známe z duchovního vedení či duchovního doprovázení (knězem), ale vlastně pro všechny takové vztahy, které nesou nějaký ten „rodičovský“ rozměr: Vztah rodičů či prarodičů k dětem, nějak i vztah učitelů k žákům, starších a (snad) zkušenějších k mladším a méně zkušeným, vztah kmotřů a kmoter ke kmotřencům a kmotřenkám a tak dále. Něco podobného dokonce platí i pro takové vztahy, které tento „patronátní“ rozměr vůbec nenesou, tedy pro všechna naše přátelství, pro úplně všechny naše vzájemné vztahy. Prostě platí, že s druhými máme komunikovat i na dálku, je-li to nějak možné, a modlit se za ně.

V životě nastávají situace, a díky dnešní obvyklé mobilitě možná ještě více než ve starověku, kdy se reálné cesty lidí nějak rozejdou, kdy lidé již nejsou spolu, kdy se již – delší či kratší dobu – nemohou osobně setkávat, a to třeba ani ti nejbližší. Specificky něco takového prožíváme – doufejme, že jen dočasně a že to již snad brzy nějak skončí – i v dnešní nelehké „době koronavirové“.

Nemožnost osobního setkání není dobrá. Povětšinou vztahy vždy nějak ochuzuje a často i poškozují až ničí. Jen málokdy lze říci, že nemožnost setkání je principiálně dobrá, aspoň dlouhodobě ne. Někdy ale prostě nastává. To však neznamená, nemělo by znamenat zánik vztahů, zvláště když se jedná o odloučení jen dočasné a o vztahy dobré a blízké. Vztah sice na osobním sdílení hodně stojí, nic virtuálního je bezesbytku nemůže nahradit, ale měl by mít sílu vytrvat (aspoň nějakou dobu) i bez možnosti setkání tváří v tvář. Ne nadarmo již Starý zákon říká, že láska je silnější než smrt.

Nejde však jen o to, že dnes máme mnohanásobně sofistikovanější technické možnosti komunikace na dálku, které můžeme využívat, že máme mnohem více možností než jen napsat list či dopis.

Jako křesťané máme vědět i o možnosti duchovního propojení, které se děje skrze Krista, v jehož těle jsme tajemně spojeni všichni. Ono modlení se jednoho za druhého, jako se také Pavel modlí za Timoteje, totiž není jen pouhým přimlouváním se, vyprošováním Boží milosti, ale je i určitou formou duchovního spojení, duchovního tajemného setkání. Vždyť v Krédu vyznáváme, že věříme ve „společenství svatých“ (neboli „obcování svatých“, jak zněla

archaičtější formulace). Když se totiž jeden za druhého modlíme, modlitba nás otevírá Bohu a Božímu světu a v něm jsme všichni nějak přítomni. A tak i naše vztahy vzájemnou modlitbou mohou být Boží milostí posilovány, zachovány, očišťovány. I o tom mluví křesťanská duchovní zkušenost...

Proto i v modlitbě zkusme žít své vztahy, a to zvlášť tehdy, když jsme si fyzicky zrovna vzdáleni, když nejsme spolu. Modleme se jedni za druhé, především pak za ty, k nimž nás váže nějaké to „rodičovské“ pouto. Ostatně modlitba někdy je to jediné, co pro ty, kteří třeba s námi komunikovat (již) nechtějí, můžeme udělat...

Druhým momentem je známá Pavlova výzva Timotejovi «a proto tě vybízím: zase oživ plamen Božího daru, který ti byl dán vkládáním mých rukou». Jistěže se to v první řadě týká plamene milosti svátosti svěcení, která se, podobně jako tomu bylo u Timoteje, předává ve všech stupních vkládáním rukou apoštola a jeho nástupců (biskupů). Biskupové, kněží a jáhni mají Pavlovo slovo zvlášť slyšet a již kvůli těm, jimž mají sloužit, si je vzít k srdci a podle něj jednat.

Ale podobná výzva platí i nám všem, neboť se týká i ostatních „konsakratorních“ svátostí, to je těch, které se přijímají jen jednou za život, neboť tajemně proměňují duši člověka vtiskávající jí „nezrušitelné znamení“ (*character indilibilis*): Křtu, biřmování, svěcení (ty jednou provždy cosi podstatného proměňují v naší duši) a nějak i svátosti manželství (ta sice nevtiskává nezrušitelné znamení, ale posvěcuje vztah za života obou manželů).

Že něco takového možné a hlavně důležité je, zrcadlí i známý liturgický obřad obnovení té či oné svátosti: Obnova křtu, respektive křestních slibů o Velikonoční vigílii a při každém křtu někoho jiného (součástí obřadu je obnova křestního slibu pro všechny zúčastněné). Obnova manželského slibu na svátek Sváté rodiny anebo při různých výročích sňatku a jiných příležitostech. Obnova kněžských závazků při *Missa chrismatis* na Zelený čtvrtek dopoledne. Obnova biřmování sice nemá svůj vlastní obřad (protože je zahrnuta do obnovy křestních závazků v biřmování zpečetěných), ale určitě Letnice jsou k takové obnově také každoroční dobrou příležitostí.

V případě těchto obnov se z naší strany vždy jedná o obnovu rozhodnutí, obnovu touhy podstatný obsah daných svátostí také žít. To znamená žít z Boží milosti, která do našeho srdce byla jednotlivými svátostmi vylita, a tak obnovit jejich účinnost. Je to totiž právě akt našeho rozhodnutí, který naše srdce Boží milostí otevírá, že ona může působit: Křestní milost odpouští hříchy a zbožšťuje celé naše nitro, dává sílu k víře, naději a lásce, biřmování ji upevňuje a rozvíjí, svěcení dává svátostnou moc a pomoc k posvátné službě a svátost manželství dává Boží sílu k naplnění manželského slibu lásky, úcty a věrnosti.

«Ožívováním plamene Božího daru», plamene Ducha svatého (všechny svátosti se dějí jeho silou) se prostě znovu rozhodujeme být otevřeni účinkům té které svátosti, nechat je působit. V posledku jde vždy o ožívování plamene naší lásky k Bohu, která Boží láskou byla zvlášť skrze svátosti roznícena, ale plamene lásky i k lidem, které bychom měli Boží láskou milovat, pomocí síly plynoucí ze svátostí.

K něčemu takovému nemusí však docházet jen jednou do roka. „Obnovovat svátosti“ můžeme a vlastně máme – dnešní Boží slovo nás k tomu přeci vybízí – každý den, při každé modlitbě. Třeba každé ráno, než se vydáme do světa a k druhým lidem, kde bychom měli svou svátostnost žít.

A že něco podobného – v nejširším slova smyslu «ožívování plamene Božího daru» – platí nejen o svátostné milosti, ale o všech Božích milostech a darech nám dávaných, je nabíledni...